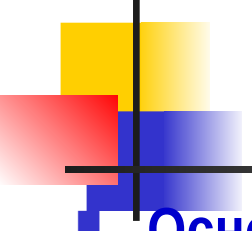

**Кампания
за законодателна инициатива и
граждански натиск
на Списание АРТ ДИАЛОГ и Мрежа от
организации**

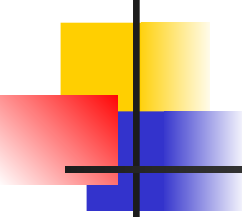
ИЛИ

**да възстановим правото на компенсационни
възнаграждения на творците от секторите
литература, изкуство и наука -
в Закона за авторско право и сродните му
права,
в съответствие с нормите на европейското
право**

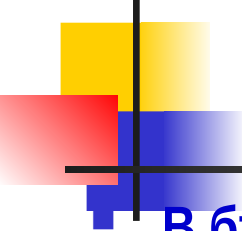
ПРОБЛЕМЪТ

- Основният общ проблем на творците в секторите литература, изкуство и наука е - системното нарушаване на правата им, в резултат на което не се плащат и - дължимите им се компенсационни възнаграждения
- Проблемът засяга всички творци от трите творчески сектори. Но особено тежко - творците на свободна практика (каквито са 70% от тях), за които плащанията за права са основен доход – за издържката, осигуровките им и за създаване на нови творби.
- Финансовите вреди, освен за тях и авторско-правните им организации, са и - за Националния фонд „Култура“, (за който законът предвижда отчисляването на 30% от събраното) и за Бюджета, тоест - за цялото общество.

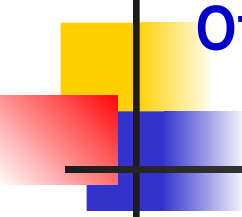
Кой е задължен, по закон, да плаща компенсационните отчисления на творците?

- Фирмите-вносителки на апарати и на празни носители, процъфтяващи от наличието на творби и на аудитория, желаеща да ги репрографира и/или копира с некомерсиална цел – за лично ползване. Светът е решил, че справедливо е да плаща бизнесът, възприето и от българския Закон.
- В западноевропейските държави, компенсационните плащания се събират успешно от средата на XX век, а в почти всички останали държави в света – от около 50 години.
- В държави, сравними с България по численост и по осигуреност с компютри и празни носители се събираха (по данни от 2010 - 2012 г.) около 60 млн. евра годишно.

Ситуацията в България

- В българския Закон, в сила от 1 август 1993 г., задълженията на фирмите-вносителки бяха еднакви като тези в държавите от ЕС – 2% от декларираната митническа стойност на вноса - за апарати и 5% - за празните носители, в това число – хартията.
- У нас фирмите не изпълняваха законовите си задължения, защото предвидените тогава санкции бяха по-ниски от дължимите компенсационни отчисления. Но и - защото надзорният орган по Закона - Министерството на културата не наложи нито една санкция.
- С което ощетяваше НФ „Култура“ втори път, защото 50% от наложените санкции, по закон, бяха предназначени за Фонда, а 50% - за Министерството. **Последиците от неплащането: само през първите 12-13 години от влизане в сила на закона, около 180 фирми-вносителки се обогатиха незаконно с около 1,2 млрд. лв.**

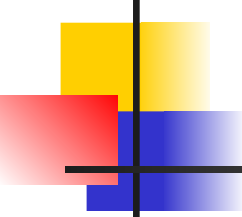
Кого, всъщност оцетяват фирмите-нарушители?

Отговорът е – цялото общество, в това число и себе си, тъй като те са част от авторскоправните индустрии ...

... които светът днес класифицира по следния начин:

1. ОСНОВНИТЕ авторскоправни сектори/индустрии са: книгоиздаване и печат, визуални и графични изкуства, театър и музика, фотография и филмово изкуство, радио и телевизия, реклама, софтуер.

2. СВЪРЗАНИТЕ с ОСНОВНИТЕ: производство и продажба на оборудване и консумативи - **изцяло или преимуществено използвани от или благодарение на основните сектори** като - компютри, принтери, копирни устройства, фото- и кино апаратура, радио- и телевизионна апаратура, хартия, всички видове празни носители за запис и копиране и др.

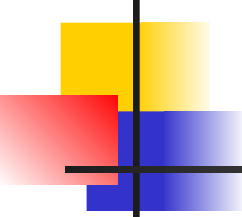

... останалите индустрии, свързани с авторскоправните

3. **ЧАСТИЧНИ** индустрии, в които **само част** от дейностите са свързани

със защитени с авторски или сродни на тях права продукти и услуги – производство на текстил, облекло, обувки, мебели, бижутерия, произведения на занаятите, игри и играчки, стоки за бита, част от архитектурните дейности и дейности на музеите и др.

4. **ПОДДЪРЖАЩИ** индустрии, чийто предмет на дейност е и продажбите на защитени с авторски права продукти и услуги – далекосъобщения, включително интернет, транспорт, търговията на едро и дребно.

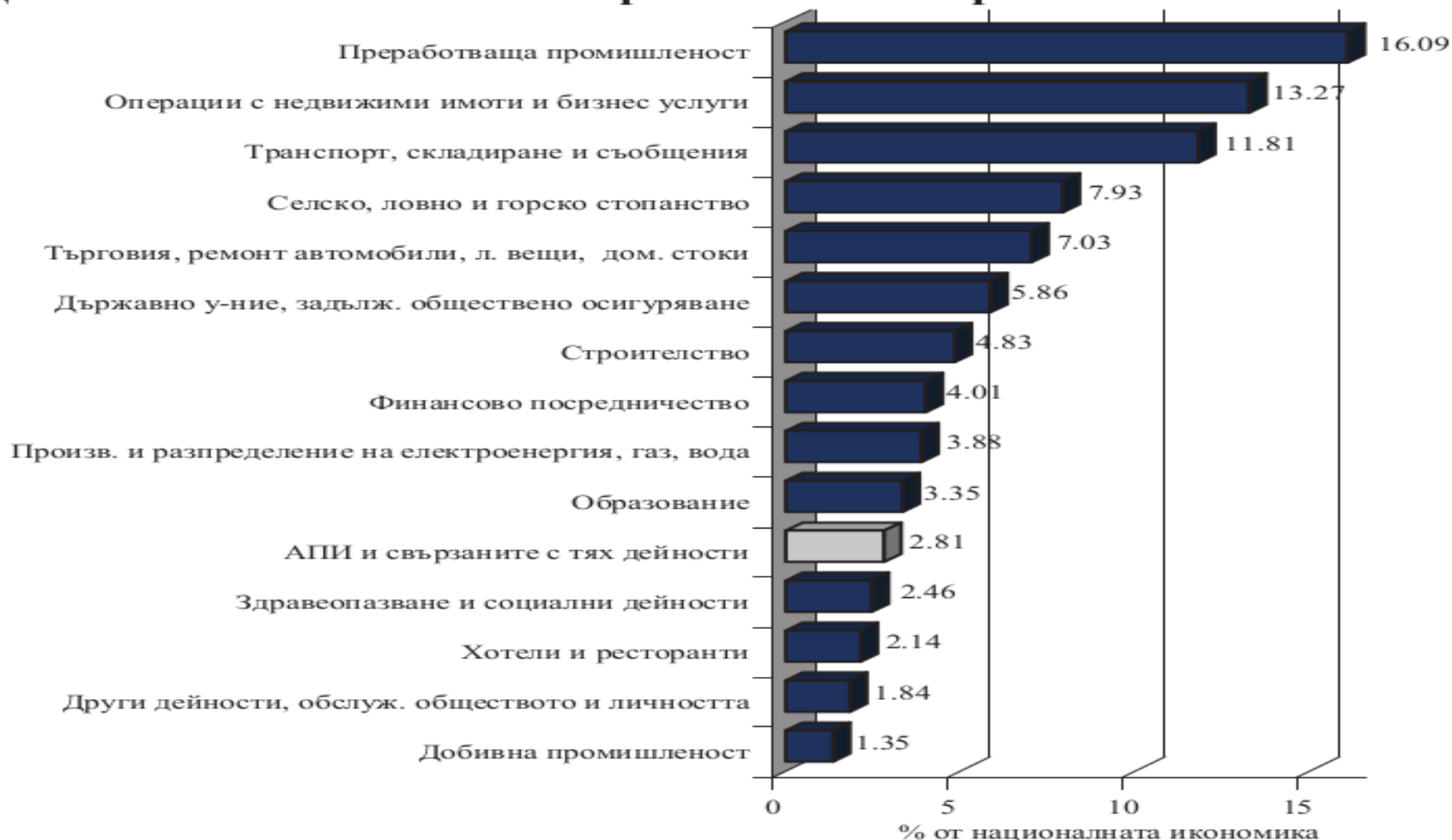

Икономически принос на авторско-праавните индустрии (АПИ) през 2005 г. ...

- ОБЩО 4-те групи, произвеждат брутна продукция за 4,155 млрд. лв. и създават добавена стойност за 1,204 млрд. лева.
- ОСНОВНИТЕ авторскоправните индустрии имат най-голям икономически принос от останалите индустрии – те произвеждат брутна продукция за 2, 498 млрд. лв.
- И произвеждат добавена стойност за 672 млн.лв, което е по-важен икономически показател. По това време АПИ са и с най-висок растеж, въпреки неизпълнението на ангажимента на държавата: добър закон и санкции за крадците на права.

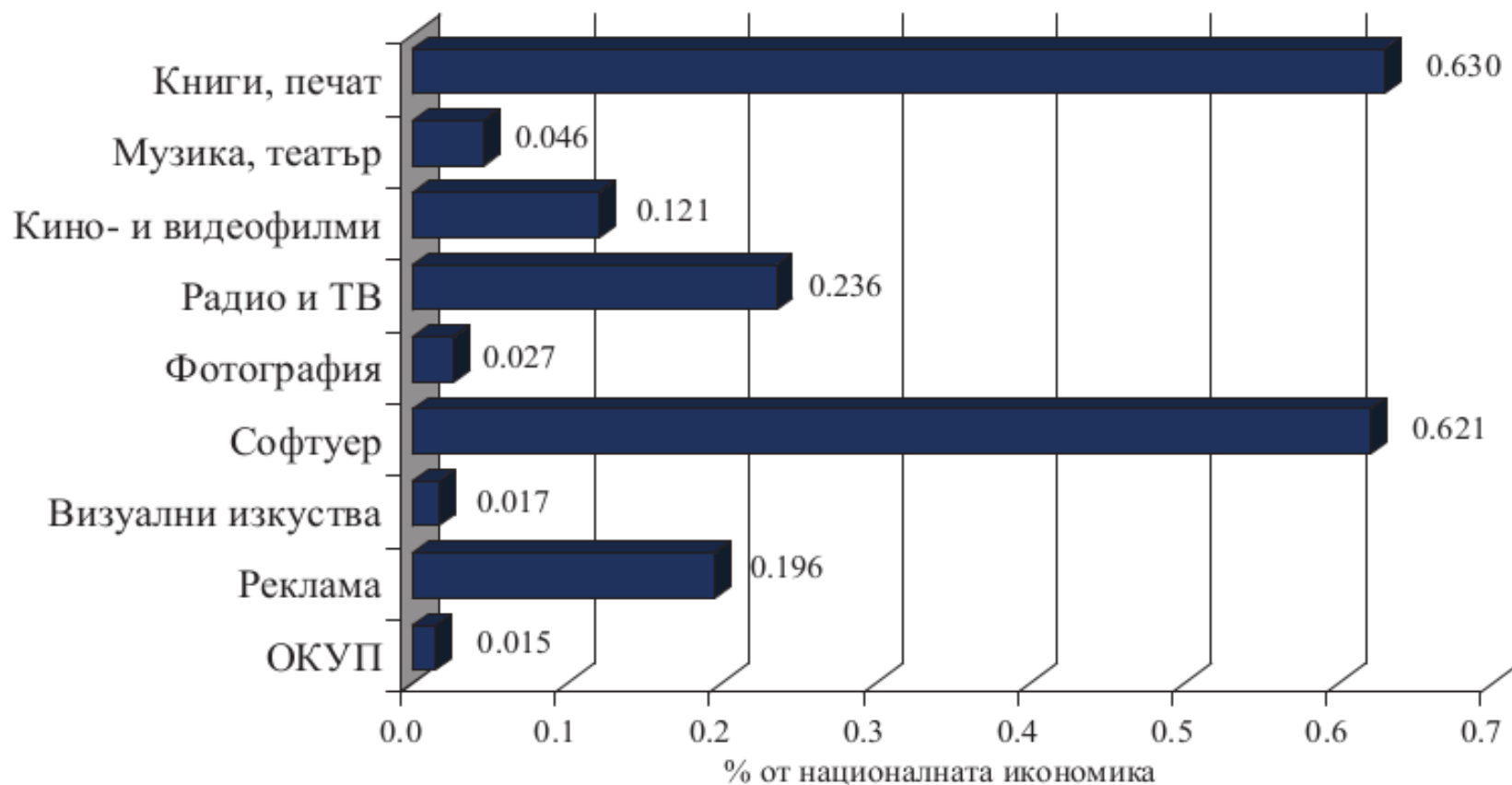
... с което по икономически принос, заемат
10-то място, изпреварвайки секторите
хотели и ресторанти и добивна промишленост

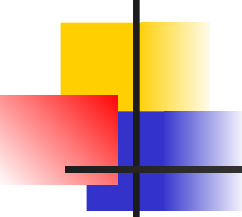
Дял на АПИ в БВП на България за 2005 г. спрямо останалите сектори

Приносът на секторите от ОСНОВНАТА група АПИ през 2005 г.

Принос на основните АПИ в брутната добавена стойност на България за 2005 г.

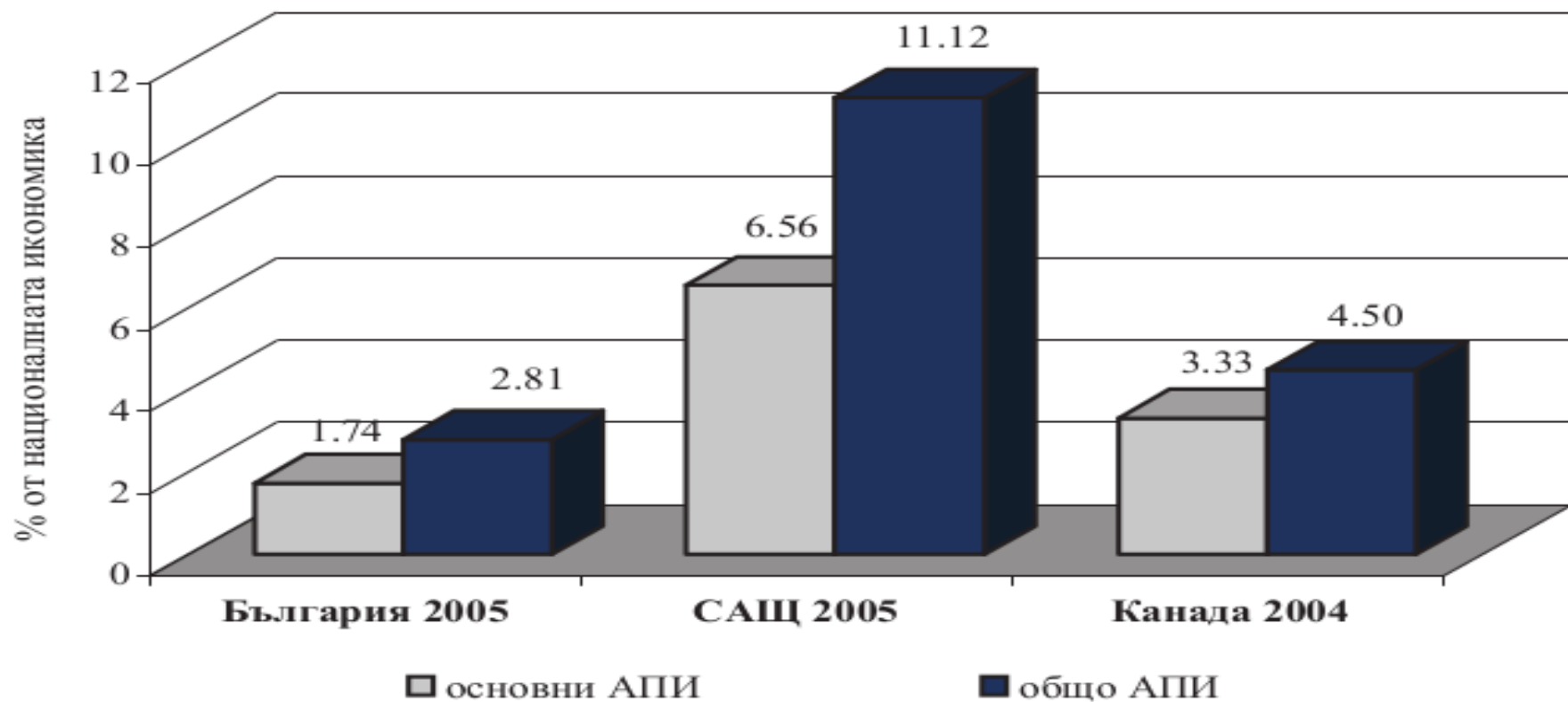

Темп на растеж на брутната добавена стойност за 2003-2005 г.

- Авторскоправните индустрии са с темп на растеж 50%, който е няколкократно по-висок от растежа на икономиката на България - 11,5 % през същия период
- В 4-те групи на АПИ, работят 104 814 души, което е - почти всеки 20-ти от заетите в България
- От тях повече от половината - 55 861, работят - в ОСНОВНАТА
- Прш това те са и най-високо производителните работници
- В същото време бюджетните субсидии за култура през 2005 г. съставляват 0,72 % и представляват едва 1/3 от икономическия принос на АПИ. Тоест – Бюджетът финансира малко над 30% от дейностите за осигуряване на конституционно гарантираният достъп на обществото до култура, а АПИ – почти 70%

Българските авторскоправни индустрии са с по-висок принос за развитие на икономиката, отколкото в САЩ и Канада през 2005 г.

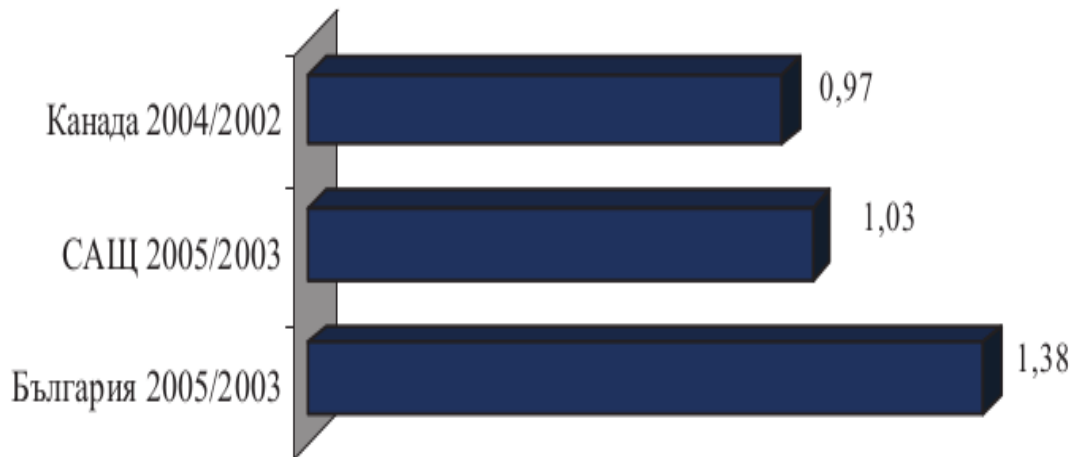
Дял на авторскоправните индустрии от БВП, 2004 – 2005 г.

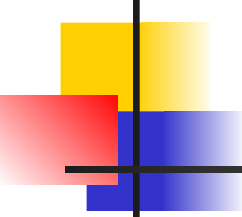

... по най-важния показател - растеж на създаваната добавена стойност

- Броят на заетите в България в АПИ е около два пъти по-малък от този в САЩ , но е сравним с този в Канада.
- За периода 2003 -2005 г. темпът на растеж на ОСНОВНИТЕ АПИ в България, изчислен като съотношение между дела на добавената стойност в БВП между двете години, е по-висок от този в САЩ и Канада.

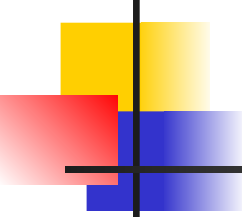
Темп на растеж на основните авторскоправни индустрии от БВП

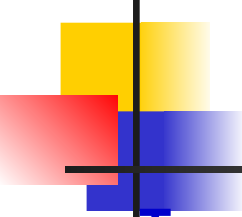
Какво се обърка?

- Дългогодишната борба между няколко активни организации на правоносителите и фирмите-вносителки през 2011 г. завърши с резултат, за който те не бяха и мечтали:
- В закона компенсационните възнаграждения продължават да са дължими на творците, но отпадна задължението за вносителите на апарати (компютри, принтери и др.), което е и правен абсурд.
- Плащанията за носителите (DV, DVD, флаш-памет и др.), от - 5% **бяха намалена на: „от 0,5% до 1,5%“**, означаващо - преговори с всяка една от фирмите, което направи компенсационните възнаграждения – окончателно **несъбираеми**

За кого са последиците?

- След като с поправката на Закона през 2011 г. компенсационните възнаграждения станаха несъбираеми – ясно за всички – и за вносителите и за Народното събрание, отчисленията за НФ „Култура“ от 20% бяха увеличени на 30%. Кое би могло да се квалифицира като карикатурно, ако не беше цинизъм.
- Основателните съмнения за наличие на корупция на всички етажи на властта, доведоха до окончателно дезинтересиране на медиите от проблема след влизането в сила на 25 март 2011 г. на поправките
- Но също и за фирмите-крадци, защото спадане на качеството и на обема на създаваното от ОСНОВНИТЕ АПИ, в дългосрочен план е убийствено и за тях.

Къде сме днес?

Там, където бяхме – при влизането в сила на Закона за авторско право и сродните му права – в 1993 г.:

- когато творците, получавайки желаната свобода да творят, поеха ангажимента да се самофинансират и престанаха да тежат на Бюджета;
- срещу ангажимента на държавата – да осигури добър закон, адекватни санкции спрямо крадците и налагането им, но не свърши нищо от това.

Налага се да я накараме – започвайки с изграждането на Мрежа от организации за осигуряване обществена подкрепа за ревизия на неработещите текстове за правото на компенсационни възнаграждения.